

УКРАЇНА

(19) UA (11) 62380 (13) U
(51) МПК
A61P 1/18 (2006.01)ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ДІАГНОСТИКИ ПАНКРЕОНЕКРОЗУ

1

2

(21) u201101458

(22) 09.02.2011

(24) 25.08.2011

(46) 25.08.2011, Бюл. № 16, 2011 р.

(72) ПОЛЯНСЬКИЙ ІГОР ЮЛІЙОВИЧ, МАКСИ-
М'ЮК ВІТАЛІЙ ВАСИЛЬОВИЧ, ГРИНЧУК ФЕДІР
ВАСИЛЬОВИЧ, ГУМІНЕЦЬКИЙ СТЕПАН ГЕРА-
СИМОВИЧ, ПРЕУТЕСЕЙ ВІТАЛІЙ ВАСИЛЬОВИЧ,
МОТРИЧ АРТЕМ ВОЛОДИМИРОВИЧ(73) БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МОЗ УКРАЇНИ(57) Спосіб діагностики панкреонекрозу шляхом
оцінки змін лабораторних параметрів венозної
крові, який **відрізняється** тим, що у хворих на
гострий панкреатит визначають оптичну густину
плазми крові з периферійної вени шляхом дослі-
дження спектрів поглинання на довжині хвилі $\lambda =$
280 нм і, при зниженні оптичної густини нижче, ніж
0,47 од., діагностують панкреонекроз.

Корисна модель належить до медицини, а са-
ме до хірургії і може бути використана для діагнос-
тики панкреонекрозу.

Захворюваність на гострий панкреатит продо-
вжує зростати і на сьогоднішній день, за даними
різних авторів, становить від 8,2 до 13 випадків на
100 тис. населення у рік, що складає 12-20 % від
загальної кількості хворих хірургічного профілю. У
15-20 % випадків перебіг гострого панкреатиту
ускладнюється розвитком панкреонекрозу, леталь-
ність при виникненні якого, навіть у провідних
спеціалізованих клініках світу, складає від 24 % до
80 % і, на жаль, не має стійкої тенденції до зни-
ження. Однією з основних причин незадовільних
результатів лікування хворих на панкреонекроз є
відсутність абсолютно специфічних методів його
діагностики. Тому, питання високоінформативної
діагностики панкреонекрозу є однією з найбільш
актуальних проблем сучасної абдомінальної хірур-
гії.

Дана корисна модель спрямована на розробку
такого методу діагностики, який був би високоточ-
ним, простим у виконанні, не потребував багато
часу та значних матеріальних затрат.

Прототип описаний у книзі Факультетська хі-
рургія / Шідловський В. М., Захараш М. П., Полян-
ський І. Ю. та ін. Під ред. Шідловського В. М., За-
хараша М. П. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2002.-544
с. Ймовірність наявності панкреонекрозу встанов-
люють на основі динамічного моніторингу змін
рівня амілази крові та сечі, глюкози крові, кальцію
крові.

Проте, використання описаного комплексу ха-
рактеризується недостатньо високою діагностич-

ною цінністю та низькою специфічністю (Факуль-
тетська хірургія / Шідловський В. М., Захараш М.
П., Полянський І. Ю. та ін. Під ред. Шідловського
В. М., Захараша М. П. - Тернопіль: Укрмедкнига,
2002.544 с.; Хирургические болезни / Под ред.
Кузина М. И. - М.: Медицина, 1995.-640 с.). Зокре-
ма, виражене зниження рівня кальцію крові, аміла-
зи крові та сечі зустрічається, як правило на пізніх
стадіях розвитку деструктивного процесу у ткани-
нах підшлункової залози, що часто стає причиною
запізнілої діагностики. Різке підвищення глюкози
крові, окрім панкреонекрозу, може зустрічатись і
при інших формах панкреатиту. Зокрема, підви-
щення глюкози крові досить часто зустрічається у
хворих на хронічний панкреатит, що є наслідком
дегенеративних змін інкреторних клітин підшлун-
кової залози.

Тому, при розробці способу діагностики пан-
креонекрозу поставлена задача розробити такий
спосіб, який би був позбавлений вказаних недолі-
ків, тобто, був більш точним, специфічним, не за-
лежав від впливу сторонніх факторів, не мав про-
типоказів, був простим і швидким у виконанні.

Поставлена задача вирішується наступним
чином. На типовому спектрофотометрі СФ - 4А
або СФ - 5 з приставкою у вигляді сферичного фо-
тометра, що забезпечує виключення впливу розсі-
яння на спектр поглинання колоїдного розчину,
проводиться дослідження спектрів пропускання
плазми в області довжин хвиль 255-320 нм з на-
ступним визначенням оптичної густини. Для цього
кварцова кювета товщиною 1 см заповнюється
плазмою крові, взятої з периферійної вени і розве-
деної дистильованою водою у співвідношенні

(13) U
(11) 62380
(19) UA

1:100 і поміщається у сферичний фотометр. Відносна похибка отримуваних значень оптичної густини в області довгохвильового максимуму при довжині хвилі $\lambda=280$ нм - не більше 0,5 % (Пішак О. В. та співавт. // Буковинський медичний вісник.- 1998. - Т. 2, № 1. - С. 137-145).

Як контроль, нами проведено дослідження спектрів поглинання плазми венозної крові 25 здорових донорів. На підставі отриманих даних побудований усереднений графік спектральної залежності оптичної густини від довжини хвилі вимірювання. Виявлено, що при $\lambda=280$ нм має місце максимальне значення оптичної густини, яке сягає 0,57 од.

У клінічних умовах у 7 хворих на панкреонекроз досліджена оптична густина плазми венозної крові.

Паралельно всім хворим проводився стандартний комплекс обстеження, який включав дослідження загального аналізу крові, сечі, біохімічних параметрів крові, амілази крові та сечі; оглядову рентгенографію органів грудної клітки та черевної порожнини, ультразвукове сканування, лапароскопію.

Результати комплексного лабораторно-інструментального обстеження хворих на панкреонекроз співставленні з величинами спектрів поглинання та оптичної густини.

Виявлено, що у пацієнтів на панкреонекроз має місце зниження оптичної густини плазми венозної крові на довжині хвилі $\lambda=280$ нм нижче 0,47 од.

Таким чином, головною відмінною ознакою запропонованого способу діагностики панкреонекрозу від прототипу є те, що для його діагностики використовується визначення оптичної густини плазми венозної крові шляхом дослідження її спе-

ктрів поглинання на довжині хвилі $\lambda=280$ за допомогою спектрофотометра СФ - 4А або СФ - 5 з приставкою у вигляді сферичного фотометра. Зниження оптичної густини при довжині хвилі $\lambda=280$ нм нижче за 0,47 од. свідчить про наявність гострого панкреонекрозу. Розроблений нами спосіб діагностики панкреонекрозу апробований у хворих, де діагностика за допомогою стандартного комплексу методів викликала утруднення.

Приклад практичного використання способу:

Хворий О., 68 років, госпіталізований у реанімаційне відділення з підозрою на тромбоз мезентеріальних судин. Визначена оптична густина плазми венозної крові при довжині хвилі $\lambda=280$ нм склала 0,43 од. Діастаза сечі 128 ОД. Глюкоза крові 6,7 ммоль/л. Кальцій крові 2,1 ммоль/л. В ургентному порядку виконано оперативне втручання. Під час операції виявлено субтотальний панкреонекроз, розлитий гнійний перитоніт, виражений парез кишечника.

Хворий Т., 52 роки, госпіталізований у хірургічне відділення з підозрою на гострий деструктивний панкреатит, парапанкреатичний інфільтрат. Визначена оптична густина плазми венозної крові при довжині хвилі $\lambda=280$ нм склала 0,62. Амілаза сечі 34,1 од/л. Глюкоза крові 11,7 ммоль/л. У зв'язку з наростанням клінічних проявів розповсюдженого перитоніту в ургентному порядку виконано оперативне втручання. Під час операції виявлено гігантську пухлину попереково-ободової кишки з розпадом та перфорацією. Змін зі сторони підшлункової залози не виявлено.

Таким чином, використання запропонованого способу забезпечує можливість швидкої та вірогідної діагностики панкреонекрозу.